

Jan Kløvstad, stjóri í Norðurlandahúsinum um Óla Petersen:

Einfaldur og framúrskarandi

Óli Petersen er eitt menniskja, sum ikki steðgar upp, hann leitar til eina og hvørja tíð eftir einum enn betri hátti, soleiðis at fáa boðskap sín út.

Tað, sum eyðkennir hann, er ikki minst virðingin fyri tí vanliga føroyinginum og vísa tekningar hansara av kvinnum og monnum undir tí oki, 80-ini hava skapt her hjá okkum, hetta so væl skrivur Jan Kløvstad, stjóri í Norðurlandahúsinum í hesi greinini um Óla P og framsýning hansara í Norðurlandahúsinum.

Týsdag, hósdag og leygardag, tá ið eg lesi Sosialin, er baksíðan tað fyrsta, ið eg fari eftir. Í baksíðuni er tað Óli P., ið ræður. Hansara tekningar sýnast teimum flestu ógvuliga skemtiligar, men eg havi illgruna um, at onkur valdsharri vildi sloppið sær undan teimum avdúkandi tekningunum, sum Óli P. mangan hevur givið okkum. Eg havi ilt við at trúgva, at t.d. Svend Aage Ellefsen dámar at siggja øll tey sonnu nøvnini á fleiri fyrirkunum, sum hann hevur verið við í. Hesi nøvn á fyrirkunum hava jú ofta verið heldur stuttvarandi, men Óli P. sær skjótt, nær ein maður roynir at sleppa sær undan uppá ein so ljótan og avdúkandi hátt, at tað má svíða. Heldur ikki Atli P. Dam, tann ævigi optimisturin Jógvan Sundstein ella Finnbogi Ísakson munnu vera brosandir nógdir við »humorin«, sum Óli P. ber fram. Um teir vóru tað, so hevði tann gamli norski sosialistahøvdingurin Finn Gustavsen haft rætt í, at ein politikkari er ein maður, sum hevur so tjúcka hús, at hann kann standa uppreistur uttan rygg.

Men tað áhugaverda við Óla P. er ikki tað, at hann avdúkar valdsharrar og vinnulívsfólk. Tað eru tað nógvir keipumyndateknarar ymsastøðni í Norðarlondunum, sum gera. Tað mest áhugaverda við Óla P. er, burtursæð frá at hann er ein framúrskarandi teknari, at hann sær fram í tíðuna, hann dugir at leggja smáar ábendingar og viðhvørt klár tekin um tað, sum fer at henda. »Fyríbils trupulleikar« frá 11. apríl 1992 er óivað ein

Óli Petersen og Jan Kløvstad, stjóri uttan fyri Norðurlandahúsið.

klassikari. Tað er av týðningi, ein bítur merki í tífárfestingina, hetta er eitt hálvt ár, áðrenn bankarnir og Føroya Landsstýri segdu, at teir næstan vórðu tiknir av bóli á miðari nátt at fara niður til Keypmannahavnar. Sjóvinnubankin er í veruleikanum farin á húsagang, Føroya Banki er eisini farin, hóast Den Danske Bank ikki vil ganga við til tað, og at tað eru teir føroysku skattaborgarnir, ið koma at svíða. Tí hvat var tað, sum Óli P. segði eitt hálvt ár áðrenn, meðan stýrandi politikkarar tosaðu um, at trupuleikin bert var bráðfeingisdvøla. Jú, Óli P. legði hesi

orðini í munni á Atla P. Dam og Jógvan Sundstein: »Guð vit, hvussu vit skulu klára okkum, til vit verða settir undir administration einaferð í august.« Kápan til Skemt 92 var eisini framúrskarandi. Tann vanliga føroyingurin tók árið 93 sum eina bumba leinkjaða til sín egna kropp, hann hevði ongan annan at blaka hana eftir enn konu síni, tí politikkarnir sótu so fitur og hampuligir á áskoðaraplássinum meðan Palleba kendi sviðan. So einkult, so framúrskarandi. Rógvi Thomsen umræddi eina eldri árbók (1991) við at siga, at »Óli Petersen dugir

á einfaldan hátt at gera eina beinrakna og skemtiliga viðmerking til dagsins mál, viðmerking, ið teggjar av serfrøðingum høvdu nýtt alinglangar greinar at lýst.« Tað var ein saknur, tá ið Pauli Ellefsen tók seg úr politikki, segði Óli Petersen við Sosialin 27. juli 1991, og hann legði eisini dent á Atla P. Dam, sum fór frá, við at tekna hann á vegg til tann mjúka og ríka hvíldarstólin, meðan Marita Petersen skuldi seta seg á tann spísa lögmannssteinin. At Jógvan Sundstein ikki var í landsstýrinum longur, hevur óivað givið Óla Petersen eyka arbeiði. Hann hevur

eitt ótrúliga gott tak á hesum fyrverandi lögmonnum, og hann hevur jú havt sínar orsøkir til at havt teir við í nógvum tekningum, knýttar at stýringini av tí sum einaferð var eitt ríkt land, men sum nú liggur í sorli.

Framsýningin í Norðurlandahúsinum er bytt í try:

1. Heimurin sæð eitt sindur »skeivt« frá Skála
2. Palleba í føroyskari kreppu
3. »Tað fyrsta árið við Maritu«.

Verðin sæð eitt sindur »skeivt« frá Skála

Hvussu er tað í veruleikanum við virðingini fyri øðrum menniskjum, virðingini fyri, at onnur skulu vera líka skilagóð sum vit sjálvi eru, um tey nú høvdu ein annan húðalit og eina aðra trúgv? Í nógv ár hevur Óli Petersen teknað út frá tílíkum evnum, men føroyingar hava ikki givið sær stórt far um, at hann eisini hevur sett seg inn í altjóða spurningar, og at hann eisini her hevur dirvi til sína áskoðan. Tann vælbjargaði hvíti maðurin, sum nýtur tann svarta mannin sum heingikoyggju, meðan tann hvíti situr og etur matin, sum jann svartu hevur forvunið, ella prædikumaðurin, sum skiftir littað høvdið um við eitt sum sítt egna - báðar tekningarnar er ógvuliga atfinningarsamar ímóti menning okkara. Tí hvør annar enn sjálvur Guð hevur myndugleika til at skapa onnur sum seg sjálfvan?

Kanska kann ein og hvør kenna seg eitt sindur raktan at siggja tekningina av honum, sum situr við sínnum fulla køliskápi, meðan tað einasta hann ger, er at steingja onnur úti frá úmúgvandi. Tann altjóða Óli P. vísir seg fullt út á hesari framsýningini.

Palleba í tí føroysku kreppuni

Vit siggja, hvussu Óli Petersen við umsorgan, skemtan og hita lýsir, hvussu tann vanliga føroyingurin verður tikin av bóli ferð eftir ferð, eina byrðu aftrat fyri og aðra eftir, enn meiri skatt, nýggjar hugsjónir sum meirvirðisgjald, arbeiðsloysi, oyðsl av almannafæ, og í stórum sneru eru tað ógvuliga troyst-